EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2021.11.24.
COM(2021) 742 final

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

az euróövezet gazdaságpolitikájáról

{SWD(2021) 362 final}

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

az euróövezet gazdaságpolitikájáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 136. cikkére, összefüggésben annak 121. cikke (2) bekezdésével,
tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre[1] és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,
tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre[2] és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,
tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,
tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,
tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

(1) Az euróövezet gazdaságában a 2020-as rendkívül súlyos recesszió után jelenleg stabil és gyors ütemű helyreállítás van folyamatban. A GDP növekedése 2021 második negyedévében felülmúlta a várakozásokat, és a 2021. őszi gazdasági előrejelzés szerint az euróövezet GDP-je 2021-ben várhatóan 5,0 %-kal nő. Az euróövezet gazdaságának GDP-je 2021 utolsó negyedévében várhatóan visszatér a válság előtti szintre. 2021 második negyedévére hét euróövezeti ország GDP-je már újra elérte a válság előtti mértéket. Az előrejelzések szerint az euróövezet éves GDP-növekedése 2022-ben 4,3 % lesz. A GDP-növekedés fő hajtóereje a belső kereslet, ami az átoltottság növekedése nyomán bevezetett enyhítésekkel, a munkaerőpiacok fokozatos javulásával, a kijárási korlátozások időszakában felhalmozódott többletmegtakarítások felhasználásával, valamint a kedvező finanszírozási feltételeknek és a Next Generation EU által nyújtott szakpolitikai támogatásnak köszönhető erőteljes beruházásnövekedéssel áll összefüggésben. Az ajánlásnak megfelelően az euróövezeti tagállamok – egyénileg és az eurócsoporton belül együttesen – intézkedéseket hoztak a Covid19-válságból való kilábalást támogató

[1] HL L 209., 1997.8.2., 1. o.
[2] HL L 306., 2011.11.23., 25. o.

szakpolitikai irányvonal biztosítása érdekében. A jövőben is nagy fokú bizonytalansággal és kockázatokkal kell számolni, ideértve a világjárvány alakulását mind az EU-n belül, mind azon kívül.

(2) Az év során a belső kereslet erőteljes növekedése a kínálati oldalon jelentkező korlátokba ütközött – ideértve az inputok szűkösségét és a logisztikai problémákat. Emellett az egyes ágazatokban és tagállamokban tapasztalható munkaerő- és szakemberhiány egyre nagyobb aggodalomra ad okot. A több éven át jellemző rendkívül alacsony inflációs ráták után az euróövezetben 2021 eleje óta erősödött az infláció, amelynek hátterében mindenekelőtt az emelkedő energiaárak és az ellátási szűk keresztmetszetek állnak, ami a kijárási korlátozásokat követő kiigazítási folyamathoz kapcsolódó átmeneti jelenségre utal. Az infláció az euróövezetben 2021 szeptemberében 3,4 %-ot ért el, ami tízéves csúcsot jelent.

(3) 2021-ben az európai helyreállítási stratégia középpontjában a Next Generation EU és az ahhoz kapcsolódó legjelentősebb eszköz, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtása állt [3]. A Tanács a Bizottság kedvező értékelését követően 2021. november közepéig 22 tagállam – köztük 18 euróövezeti ország – helyreállítási és rezilienciaépítési tervét fogadta el. Az elkövetkező években a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében végrehajtandó reformok és beruházások jelentős pozitív hatást gyakorolnak majd az euróövezet gazdaságainak működésére. Az eszköz – a forráselosztási kulcs alkalmazása révén – elő fogja mozdítani a felfelé irányuló gazdasági és társadalmi konvergenciát az euróövezeti tagállamokban. Emellett megerősítette a bizalmat, és hozzájárul a növekedés és a makroszintű pénzügyi stabilitás fenntartásához, ezáltal kiegyensúlyozva a politikamixet és kiegészítve az Európai Központi Bank (EKB) intézkedéseit. A helyreállítás támogatása mellett a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz célja a tagállami gazdaságok strukturális átalakítása, mindenekelőtt a zöld és digitális átállás megvalósítása érdekében. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében végrehajtott koherens beruházások és reformok a kohéziós alapok felhasználásával együtt az euróövezet jövőbeli sokkhatásokkal szembeni rezilienciájának fokozására, a potenciális kibocsátás tartós növelésére, a foglalkoztatás támogatására és a társadalmi kihívások kezelésére irányulnak. Emellett az Unió által a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz finanszírozása érdekében kibocsátott, euróban denominált adósság révén fokozódik az európai tőkepiacok mélysége és likviditása, és nő az euró nemzetközi jelentősége.

(4) A helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben foglalt reformok és beruházások végrehajtása lehetővé teszi a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó finanszírozás folyósítását, és hatékonyan hozzájárul az euróövezet szakpolitikai prioritásainak – és az euróövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásoknak[4] – a megvalósításához. Ez többek között a nemzeti intézményi keretek megerősítésére, magas színvonalú közberuházások támogatására, a társadalmi kohézióra, valamint a méltányos zöld és digitális átállást támogató szakpolitikai intézkedésekre irányul. Ez várhatóan segíti a fenntartható és inkluzív helyreállítás biztosítását, a növekedési

[3] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

[4] A Tanács ajánlása (2021. július 13.) az euróövezet gazdaságpolitikájáról (HL C 283., 2021.7.15., 1. o.).

potenciál fenntartását és a reziliencia fokozását. Ez összhangban van az éves fenntartható növekedési jelentéssel és a versenyképes fenntarthatóság négy dimenziójával: a környezeti fenntarthatósággal, a termelékenységgel, a méltányossággal és a makrogazdasági stabilitással[5].

(5) A kellően támogató és egymást kölcsönösen erősítő gazdaságpolitikák hatékonynak bizonyultak a makrogazdasági stabilitás megteremtésében, korlátozták a munkaerőpiaci teljesítményre gyakorolt hatást, enyhítették a recesszió kockázatát és támogatták a gazdaság gyors helyreállítását. A monetáris és a költségvetési politikák következetes kombinációja, valamint a strukturális reformok és a pénzügyi stabilitás fenntartását célzó intézkedések továbbra is alapvető fontosságúak lesznek az euróövezet megfelelő működéséhez, teljes összhangban a tagállamok és az intézmények Szerződésben meghatározott szerepeivel.

(6) Az EKB monetáris politikai intézkedéseinek célja a különböző pénzügyi piaci szegmensek zökkenőmentes működésének biztosítása, a monetáris transzmissziós csatornák sértetlenségének fenntartása, és végső soron a középtávú árstabilitás megőrzése. Az EKB 2021 júliusában közzétette új monetáris politikai stratégiáját, amely középtávon 2 %-os szimmetrikus inflációs célt határoz meg. A Kormányzótanács azt is megerősítette, hogy továbbra is az EKB által meghatározott kamatlábakat tekinti elsődleges monetáris politikai eszközének. 2021 októberében az EKB a digitális euróra vonatkozó kétéves vizsgálati szakaszt indított. A digitális euró létrehozásához az EUMSZ 133. cikkén alapuló uniós jogalkotási aktusra lenne szükség. Egy ilyen központi banki digitális pénznem kibocsátása többek között biztosíthatná a nyilvánosság számára a pénz folyamatos rendelkezésre állását digitális formában, támogathatná az európai gazdaság digitalizálását, és aktívan ösztönözhetné az innovációt a kis értékű fizetések terén[6]. Emellett hozzájárulna az euró nemzetközi szerepének megerősítéséhez és Európa nyitott stratégiai autonómiájához.

(7) Az Európai Bizottság 2021. október 19-én újraindította a gazdasági kormányzás felülvizsgálatáról szóló vitát, hogy széles körű egyetértés jöjjön létre arra vonatkozóan, hogy miként lehet fokozni a keret hatékonyságát és átláthatóságát, megszüntetni a makrogazdasági egyensúlyhiányokat és kezelni a költségvetési kihívásokat az átállást és a növekedést ösztönző módon, figyelembe véve a Covid19-válság tanulságait.

(8) Az előrejelzések szerint az euróövezet egészének államháztartási hiánya 2021-ben eléri a GDP 7,1 %-át, 2022-ben viszont 3,9 %-ra esik vissza. A nemzeti költségvetések és az uniós költségvetés alapján kialakított euróövezeti költségvetési irányvonal az előrejelzések szerint 2021-ben és 2022-ben is támogató jellegű marad (a GDP 1,75 %-a, illetve 1 %-a). 2022-ben mind a nemzeti, mind az uniós finanszírozású közberuházások hozzájárulnak majd a támogató irányvonalhoz. 2021 novemberétől a Tanács által eddig jóváhagyott 18 euróövezeti nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terv alapján az euróövezeti tagállamok nagyszabású pénzügyi

[5] 2022. évi éves fenntartható növekedési jelentés, COM(2021) 740.

[6] Lásd az EKB digitális euróról szóló 2020. októberi jelentését, amely itt érhető el: https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/Report_on_a_digital_euro~4d7268b458.en.pdf.

támogatást kapnak, amely 2026-ig legfeljebb 262 milliárd EUR összegig terjedő vissza nem térítendő támogatást és 139 milliárd EUR összegű hitelt jelent. A nemzeti költségvetési politikáknak a Stabilitási és Növekedési Paktum teljes körű tiszteletben tartása mellett történő összehangolása elengedhetetlen a Covid19-válságra való hatékony reagáláshoz, a fenntartható helyreállításhoz, valamint a gazdasági és monetáris unió (GMU) megfelelő működéséhez. Az általános mentesítési rendelkezés 2022-ben még érvényben marad, 2023-tól azonban várhatóan már nem lesz alkalmazható. A gazdaságélénkülés megszilárdulásával a költségvetési politika az átmeneti szükséghelyzeti intézkedések helyett a helyreállítást támogató célzott intézkedéseket helyezi előtérbe. Az államadósság-ráták növekedése (a 2019. évi 85,5 %-ról 2021-ben a GDP 100 %-ára) a kibocsátás csökkenéséből és a Covid19-járvány okozta súlyos sokk kezeléséhez szükséges szakpolitikai válaszintézkedésekből eredő együttes hatást tükrözi. Mivel azonban néhány euróövezeti tagállamban már a sokkhatást megelőzően is magas volt az adósságráta, az euróövezet nagy részében a szakpolitikai célkitűzések között fog szerepelni az adósságállomány fokozatos, folyamatos és növekedésbarát módon megvalósítandó csökkentése.

(9) Ebben az összefüggésben különösen fontosnak tűnik az államháztartás összetételének javítása, például a beruházások előmozdítása, a költségvetési intézkedések minőségének javítása, valamint a költségvetés hosszú távú fenntarthatóságának biztosítása révén, többek között az éghajlatváltozásra, valamint a zöld és digitális átállásra tekintettel. A környezetbarát költségvetés-tervezés, a kiadások felülvizsgálata, a jól működő közberuházás-kezelési rendszerek és a hatékony közbeszerzési keretek költségvetési mozgásteret teremthetnek további közberuházások számára. A hatékonyabb és méltányosabb bevételi politika megvalósítását célzó reformok a Covid19-válságot követően még fontosabbá váltak. Még tovább lehetne erősíteni az euróövezeti adórendszerek növekedésösztönző és környezetbarát jellegét, különösen a munkát terhelő adóék csökkentése révén, amely a legtöbb euróövezeti tagállamban továbbra is magas. Az agresszív adótervezés, az adókikerülés és az adókijátszás megszüntetésére irányuló intézkedések hatékonyabbá és méltányosabbá tehetik az adórendszereket, ugyanakkor támogatják a helyreállítást és növelik a bevételeket. A globalizáció szükségessé tette az adózási keretelvek kiigazítását, hogy azok megfeleljenek az egyre inkább digitalizált gazdaság követelményeinek. Az OECD és a G20-ak által az adóalap-erózióra és nyereségátcsoportosításra vonatkozóan létrehozott átfogó keretrendszeren belül megállapodás született a globális adózás reformjáról, amelynek célja a káros adóverseny korlátozása.

(10) A nemzeti és uniós szinten, többek között a Next Generation EU révén megvalósított gyors és határozott szakpolitikai válaszintézkedések hatékonyan enyhítették a válság háztartásokra és vállalkozásokra gyakorolt hatását. Ennek az összehangolt fellépésnek köszönhetően az eredetileg vártnál kisebb mértékben nőttek a tagállamok közötti eltérések, és a hosszú távú káros hatások mérséklődtek. A többek között a csökkentett munkaidős foglalkoztatás és más munkahelymegtartási intézkedések révén biztosított szakpolitikai támogatás hozzájárult ahhoz, hogy a vállalkozások a válság közepette is folytatni tudják tevékenységüket, továbbá visszafogta a munkanélküliségi ráta növekedését és a rendelkezésre álló jövedelem csökkenését. Bár a fizetésképtelenségi ráták 2021-ben emelkedtek, ennek mértéke a támogatási intézkedések fokozatos megszüntetése ellenére is visszafogott maradt. Fokozatos javulás figyelhető meg a munkaerőpiacokon is: 2021 második negyedévében a foglalkoztatás 72,2 %-os volt, miközben a Covid19-járvány előtt, 2019 negyedik

negyedévében 72,9 %-on tetőzött. A válság során gyorsuló ütemben nyert teret a digitális technológia, ami – tartóssá válva – pozitív hatással lehet a termelékenységre. Kétségtelen azonban, hogy a Covid19-válság számottevő területi, ágazati és elosztási következményekkel járt, amelyek mind az országokon és ágazatokon belül, mind az országok és ágazatok között átcsoportosításokat tesznek szükségessé, és jelentős átállási költségeket rónak a munkavállalókra és a vállalkozásokra.

(11) Noha eddig nem nőtt jelentősen a csődök száma, a járvány következtében számos cég mérlege gyengült, ami rövid távon korlátozhatja beruházásfinanszírozási képességüket és veszélyeztetheti törlesztőképességüket. Amint a helyreállítás megszilárdul, a támogatást fokozatosan ki kell vezetni és célzottabbá kell tenni. A hitelviszonyt megtestesítő instrumentumok igénybevételének csökkenése korlátozhatja a függő kötelezettségek állományát és segíthet megőrizni a vállalkozások beruházásfinanszírozási képességét. A szakpolitikai támogatási intézkedések időben történő megszüntetésekor egyensúlyt kell teremteni egyfelől a beruházás és a foglalkoztatás támogatása és az életképes vállalkozások csődjének elkerülése, másfelől annak biztosítása között, hogy középtávon megvalósulhasson az életképtelen vállalkozások rendezett kilépése. Ezzel összefüggésben alapvető fontosságú a vállalkozások finanszírozáshoz való hozzáférésének javítása, mérlegük megerősítése, valamint a fizetésképtelenségi keretek kapacitásának és hatékonyságának növelése. Az euróövezeti tagállamok fizetésképtelenségi szabályai jelentős mértékben eltérnek, és a közigazgatás, valamint az igazságszolgáltatási rendszer hatékonyságának javítása érdekében a kapacitásukat megerősítő intézkedésekre lesz szükség. A fizetésképtelenségi keretek javítása hozzájárulhat a bankszektorbeli mérlegek stabilitásának javításához is, ami pozitív hatást gyakorol a hitelkínálatra. A tagállamoknak 2022. július 17-ig kell átültetniük nemzeti jogukba a szerkezetátalakítási és fizetésképtelenségi irányelvet[7], amelynek célja, hogy a tagállamok minimumszabályokat vezessenek be a vállalkozások számára biztosított megelőző szerkezetátalakítás és adósságelengedés tekintetében. Emellett az uniós tőkepiacok integrációja kulcsfontosságú ahhoz, hogy a vállalkozások a banki hitelezést kiegészítő alternatív finanszírozási forrásokra is támaszkodhassanak. A tőkepiaci unió (CMU) megvalósítása terén elért előrelépés[8] javíthatja az euróövezeti vállalkozások finanszírozáshoz való hozzáférését, előmozdíthatja a környezetbarát új technológiákba és infrastruktúrába történő hosszú távú beruházásokat, támogathatja a sajáttőke-befektetéseket és felszámolhatja a beruházások előtt álló, határokon átnyúló akadályokat, többek között a fizetésképtelenségi eljárásokra vonatkozó anyagi jog egyes elemeinek összehangolása révén.

(12) Miközben gyorsan javul a foglalkoztatás, azzal kell számolni, hogy a válság, valamint a gazdaság zöldítésére irányuló határozott törekvés tartós hatásokkal jár

[7] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1023 irányelve (2019. június 20.) a megelőző szerkezetátalakítási keretekről, az adósság alóli mentesítésről és az eltiltásokról, valamint a szerkezetátalakítási, fizetésképtelenségi és adósság alóli mentesítési eljárások hatékonyságának növelését célzó intézkedésekről, és az (EU) 2017/1132 irányelv módosításáról (szerkezetátalakítási és fizetésképtelenségi irányelv) (HL L 172., 2019.6.26., 18. o.).

[8] A 2021. június 25-i euróövezeti csúcstalálkozón az uniós vezetők nyomatékosították a tőkepiaci unió iránti politikai elkötelezettségüket, és a tőkepiaci unióra vonatkozó cselekvési terv gyors végrehajtását sürgették.

egyes ágazatokra, munkavállalói kategóriákra és régiókra nézve. A létrejövő új munkahelyek eltérhetnek a válság következtében megszűntektől. Az ellátási lánc szűk keresztmetszetei bizonyos ágazatokban lelassíthatják a foglalkoztatás helyreállását. A munkahelyváltást és a munkaerőpiacra való visszailleszkedést elősegítő szakpolitikai intézkedések ezért kulcsfontosságúak lesznek az átmenet támogatásához és a társadalmi hatások enyhítéséhez, különösen a kettős átállás fényében. A Bizottság ajánlást[9] terjesztett elő a foglalkoztatás Covid19-válságot követő hatékony és aktív támogatásáról (EASE), amelyben olyan koherens szakpolitikai csomagok kidolgozására kéri fel a tagállamokat, amelyek ötvözik a szakemberhiány megszüntetésére, valamint az egyéni szinten sikeres zöld és digitális átállás előmozdítására irányuló intézkedéseket. Ezek a csomagok három összetevőből állnak majd: i. a munkaerő-felvételt és az átmenetet támogató határozott időtartamú és jól kialakított ösztönzők, valamint vállalkozástámogatás; ii. a munkaerőpiaci igényekhez igazított továbbképzési és átképzési lehetőségek; továbbá iii. a foglalkoztatási szolgálatok által nyújtott fokozott támogatás. Ezzel párhuzamosan az egészségügyi és gazdasági válságra tekintettel alapvető fontosságú a szociális védelem kohéziója az euróövezetben, célként kitűzve a méltányos kettős átállást. A szociális jogok európai pillére[10] továbbra is iránytűként szolgál a foglalkoztatási, készségfejlesztési és szociálpolitikai fellépések terén, előmozdítva a felfelé irányuló gazdasági és társadalmi konvergenciát, valamint a jobb munka- és életkörülményeket a tagállamokban. A szociális jogok európai pillérére vonatkozó, 2021 márciusában elfogadott cselekvési terv három kiemelt uniós célt[11] határoz meg i. a foglalkoztatás, ii. a felnőttkori tanulás és iii. a szegénység 2030-ig történő csökkentése tekintetében, amelyekhez az alább javasolt szakpolitikai intézkedések hozzájárulnak. A 2021. május 8-i portói szociális csúcstalálkozón, majd az Európai Tanács 2021. június 24–25-i ülésén az Unió vezetői üdvözölték az említett kiemelt célokat.

(13) A tagállamok – a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből nyújtott pénzügyi és szakpolitikai támogatással megvalósítandó – ambiciózus reform- és beruházási terveket dolgoztak ki. Az intézmények színvonalának – mindenekelőtt az igazgatási kapacitás megerősítése révén történő – javítása kulcsfontosságú lesz a kapcsolódó források gyors felhasználásának biztosításához, elkerülve ugyanakkor a párhuzamosságokat és a más uniós eszközökkel való interferenciát. A tagállamok az üzleti környezet fejlesztésével javíthatják a magánberuházások keretfeltételeit. Az egységes piac zökkenőmentes működésének biztosításához alapvető lesz az ellátási láncok rezilienciájának megőrzése és megerősítése az egységes piacon az ellátási hiányok és a szűk keresztmetszetek észlelése és kezelése révén, miközben biztosítani kell a piacok nyitottságát, a szabványok közelítését, a nagyobb diverzifikációt, a

[9] A Bizottság (EU) 2021/402 ajánlása (2021. március 4.) a Covid19-válságot követően a foglalkoztatás hatékony és aktív támogatásáról (EASE) (HL L 80., 2021.3.8., 1. o.).

[10] A szociális jogok európai pillérének kihirdetéséről szóló intézményközi nyilatkozat (HL C 428., 2017.12.13., 10. o.).

[11] Az EU kötelezettséget vállalt a következő kiemelt uniós célok 2030-ig történő megvalósítására: a 20–64 éves népesség legalább 78 %-ának foglalkoztatottnak kell lennie; a 25–64 éves népesség legalább 60 %-ának évente részt kell vennie képzési tevékenységekben; a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett személyek számát legalább 15 millióval kell csökkenteni (2019-hez képest).

körforgásos jelleget és az erőforrás-hatékonyságot. Továbbra is releváns az euróövezet gazdaságpolitikájáról szóló, 2021. július 13-i tanácsi ajánlás, amely az áruk és szolgáltatások egységes piacának – többek között a digitális egységes piacnak – a szükségtelen korlátozások megszüntetése, a piacfelügyelet fokozása és a megfelelő igazgatási kapacitás garantálása révén történő – további integrálására szólít fel.

(14) A korábbi reformoknak köszönhetően a bankszektor a súlyos gazdasági stresszhelyzettel szembesülve általánosságban reziliensnek bizonyult. A válság során biztosított széles körű szakpolitikai támogatásnak és a 2021-es stabil helyreállásnak köszönhetően eddig nem bizonyultak indokoltnak a vállalati mérlegek romlásával kapcsolatos aggályok. Mindazonáltal előfordulhat, hogy az euróövezeti bankok eszközminősége kismértékben romlik. A kockázatok megfelelő időben történő nyomon követése, az adósokkal való proaktív együttműködés és a nemteljesítő hitelek aktív kezelése fontos ahhoz, hogy a bankok továbbra is képesek legyenek finanszírozni a gazdaság helyreállítását.

(15) Az euróövezet gazdasági mérete és integrációja, valamint a válság nyomán bevezetett válaszintézkedések világszerte stabilizáló tényezőt jelentettek a Covid19-válság közepette. Tekintettel a gazdaságok összekapcsoltságára, az euróövezeti tagállamoknak az elkövetkező években végre kell hajtaniuk az annak érdekében elfogadott beruházásokat és reformokat, hogy megerősödve kerüljenek ki a válságból, ugyanakkor tovább kell fejleszteniük az euróövezet intézményi felépítését annak érdekében, hogy növekedjen a jövőbeli sokkhatásokkal szembeni rezilienciája és jobban helytálljon a nemzetközi színtéren. A fejlett és feltörekvő piacgazdaságokban zajló gazdasági és pénzügyi fejlemények számos csatornán keresztül közvetlen hatást gyakorolnak az euróövezetre, többek között az egészségügyi és oltási politika, a monetáris politika, a pénzmozgások, a globális értékláncok és a kereskedelem révén. A helyreállítás során a globális ellátási láncokban kialakult szűk keresztmetszetek szintén a globális gazdasági összekapcsoltság erősödéséről tanúskodnak. Eközben az euróövezet folyófizetésimérleg-többlete fokozatosan tovább csökkent, és az alapvető gazdasági tényezők által indokolthoz közeli szintet ért el. Az euró elmúlt években nagyjából változatlan nemzetközi jelentőségének megerősítése – többek között a digitális euró létrehozása révén – fokozhatja az euróövezet és az Unió gazdasági és pénzügyi autonómiáját, és javíthatja a globális pénzügyi stabilitást.

(16) Továbbra is kulcsfontosságú a gazdasági és monetáris unió elmélyítése. A bankunió és a tőkepiaci unió egymást kölcsönösen erősítő projektek, amelyek célja a növekedés előmozdítása, a pénzügyi stabilitás megőrzése és a valódi gazdasági és monetáris unió támogatása. A fennmaradó hiányosságok megszüntetése tovább fokozná az euróövezet stabilitását és rezilienciáját, hozzájárulna az euróövezet gazdaságainak fellendítéséhez, és megerősítené az euró nemzetközi szerepét. Változatlanul alapvető fontosságú a bankunió kiteljesítése, az Európai Stabilitási Mechanizmus létrehozásáról szóló szerződést módosító megállapodás időben történő megerősítésével és a tőkepiaci unió létrehozásával együtt. Ez hozzájárul a zöld és digitális átálláshoz is, amely jelentős beruházásokat tesz szükségessé. A 2021. június 25-i euróövezeti csúcstalálkozón az uniós vezetők újra megerősítették a bankunió kiteljesítése iránti elkötelezettségüket, és felkérték az euróövezeten kívüli tagállamok részvételével ülésező eurócsoportot, hogy késedelem nélkül és konszenzussal állapodjon meg egy lépésenkénti ütemezést meghatározó munkatervről valamennyi hátralévő feladat tekintetében. Felszólítottak továbbá a tőkepiaci unióra vonatkozó

cselekvési terv gyors végrehajtására, összhangban a 2020. december 3-i tanácsi következtetésekben meghatározott prioritásokkal. Továbbra is releváns az euróövezet gazdaságpolitikájáról szóló, 2021. július 13-i tanácsi ajánlás, amely a GMU kiteljesítését és az euró nemzetközi szerepének megerősítését szorgalmazza,

AJÁNLJA, hogy az euróövezeti tagállamok a 2022–2023-as időszakban tegyenek intézkedést egyénileg – többek között helyreállítási és rezilienciaépítési tervük végrehajtása révén – és együttesen az eurócsoporton belül annak érdekében, hogy:

1. Továbbra is használják fel és hangolják össze a tagállamok nemzeti költségvetési politikáit a fenntartható és inkluzív helyreállítás hatékony alátámasztása érdekében. 2022-ben tartsanak fenn mérsékelten támogató költségvetési irányvonalat az egész euróövezetben, figyelembe véve a nemzeti költségvetéseket és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által nyújtott finanszírozást. Fokozatosan összpontosítsák a költségvetési intézkedéseket olyan beruházásokra, amelyek a zöld és digitális átállás követelményeinek eleget téve előmozdítják a fenntartható és inkluzív helyreállítást, és fordítsanak kiemelt figyelmet a költségvetési intézkedések minőségére. Őrizzék meg a fiskális politika dinamikus jellegét, hogy időben reagálni tudjanak a járványkockázatok újbóli megjelenése esetén. Differenciálják a költségvetési politikákat, figyelembe véve a helyreállítás helyzetét, a költségvetési fenntarthatóságot, valamint a gazdasági, társadalmi és területi különbségek csökkentésének szükségességét. Amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik, folytassanak a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítására és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, a beruházások fokozása mellett.

2. A méltányos és hatékony adórendszerek biztosítása érdekében mozdítsák elő az olyan szakpolitikákat, amelyekkel kezelhető az agresszív adótervezés, az adókijátszás és az adókikerülés. Törekedjenek a káros adóverseny korlátozására, többek között a gazdaság digitalizációjából és globalizációjából eredő adóügyi kihívások kezelését célzó, konszenzuson alapuló globális megoldások alkalmazása révén. Csökkentsék a munkát terhelő adóéket, és mozdítsák elő a munkát terhelő adókról a kevésbé torzító adókra való áttérést. Térjenek át a szükséghelyzeti intézkedésekről a gazdasági helyreállításra irányuló intézkedésekre a munkaerőpiacokon, az aktív munkaerőpiaci intézkedések hatékony végrehajtása révén: i. támogassák a munkahelyváltást, mindenekelőtt a zöld és digitális gazdaság felé történő elmozdulást, ii. ötvözzék a szakemberhiány kezelésére, a továbbképzés és az átképzés javítására, illetve a célzott munkaerő-felvételi ösztönzők biztosítására irányuló intézkedéseket, valamint iii. növeljék az állami foglalkoztatási szolgálatok kapacitását a strukturális munkaerőhiány kezelése érdekében. Erősítsék meg az inkluzív, minőségi oktatási és képzési rendszereket. Mozdítsák elő a veszélyeztetett csoportok, különösen a fiatalok és a nők munkaerőpiaci integrációját, biztosítsanak megfelelő munkakörülményeket és kezeljék a munkaerőpiac szegmentációját, dolgozzanak ki szociális védelmi rendszereket a Covid19-válság után felmerülő kihívások kezelése érdekében, illetőleg szükség esetén igazítsák ki azokat. Biztosítsák a szociális partnerek tényleges bevonását a szakpolitikai döntéshozatalba, erősítsék meg a szociális párbeszédet és a kollektív tárgyalások rendszerét. Biztosítsák a gazdasági és társadalmi rezilienciát növelő munkaerőpiaci bevált gyakorlatok és szociálpolitikák megosztását és az azokhoz való közelítést.

3. Kövessék nyomon a vállalkozásoknak nyújtott szakpolitikai támogatási csomagok hatékonyságát, összpontosítsanak a világjárvány idején stresszhelyzetbe került életképes vállalkozások fizetőképességének célzottabb támogatására, továbbá a

sajáttőke-típusú eszközök nagyobb mértékű alkalmazására. Tegyenek intézkedéseket annak érdekében, hogy a fizetésképtelenségi keretek alkalmasabbak legyenek a csőd- és adósságátütemezés hatékony és időben történő kezelésére, maximalizálják az értékmegőrzést, és mozdítsák elő a tőke és a határokon átnyúló befektetések hatékony elosztását. Tegyenek előrelépést a tőkepiaci unió elmélyítése terén, többek között a gazdaság finanszírozásának támogatására, valamint a vállalkozások és magánszemélyek befektetési lehetőségeinek javítására, továbbá az egységes piacon végrehajtandó befektetések előtt álló, határokon átnyúló akadályok felszámolására irányuló bizottsági jogalkotási javaslatokról való gyors megállapodás révén.

4. Folytassák a nemzeti intézményi keretek további megerősítését, és hajtsanak végre reformokat a beruházásokat és a tőke újraelosztását akadályozó szűk keresztmetszetek kezelése érdekében, valamint biztosítsák az uniós források hatékony és időben történő felhasználását. Csökkentsék a vállalkozások adminisztratív terheit és javítsák az üzleti környezetet. Fokozzák a közigazgatás hatékonyságát és digitalizációját. Javítsák az államháztartási gazdálkodást, többek között a környezetbarát költségvetés-tervezés és a hatékony közberuházás-kezelés révén, továbbá a kiadások felülvizsgálatát használják fel az államháztartás összetételének javítására, különös tekintettel a közberuházások minőségére, valamint az emberekbe és a készségekbe történő beruházásokra, továbbá arra, hogy a közkiadások középpontjába a helyreállítási és rezilienciaépítési szükségletek kerüljenek.

5. Biztosítsák a makroszintű pénzügyi stabilitást és tartsák fenn a gazdaságba irányuló hitelcsatornákat, folytassák a nemteljesítő hitelek kezelését, többek között az eszközminőség nyomon követése, a nehéz helyzetben lévő adósokkal (különösen az életképes adósokkal) való időben történő és proaktív együttműködés, valamint a nemteljesítő hitelek másodlagos piacainak továbbfejlesztése révén. Munkálkodjanak tovább a bankunió kiteljesítésén egy lépésenkénti ütemezést meghatározó munkaterv kidolgozása révén, valamint az euró nemzetközi szerepének megerősítésén. Támogassák továbbra is a digitális euró esetleges bevezetésével kapcsolatos feltérképező munkát.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök